N^ER 33

KURYER LITEWSKI

w Wilnie we Srodę dnia 18 Marca v. s. 1825 roku.

Wiadomości Krajowe.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest d. 11 marca.

J. K. W. Xiążę Oranii, we środę, d. 7, przybył do tuteyszey stolicy.

Carewna gruzyyska, *Tekla*, nayłaskawiey mianowana Damą orderu ś. *Katarzyny*, mnieyszego krzyża. (*J. d. S. P.*)

Hiszpania.

(*z Gaz. Oester. Beob.*).

Gaceta de Madrid z dnia 10 lutego zawiera List Okolny (Epistola encyclica), Jego Swiatobliwości *Leona XII*, datowany dnia 24 września r. z., do wszystkich Arcy-Biskupów i Biskupów Ameryki Hiszpańskiey (*) wydany w brzmieniu następującém:

Wielebnym Braciom swym, Arcy-Biskupóm i Biskupóm Amerykańskim.

Leon XII, *Papież. Wielebny Bracie! Pozdrowienie i błogosławieństwo Apostolskie. Chociaż przekonani jesteśmy, że list okolny (**), któryśmy przy wyniesieniu nicości naszey na Stolicę Piotra ś., do wszystkich Biskupów Katolickiego Swiata przesłali, już rąk waszych doszedł, jednakże miłość, jaką ku wam i trzodzie waszey pałamy, tak jest wielka, iż dla dania wam nowego dowodu naszych, pełnych miłości uczuć, postanowiliśmy, sami list własny do was posłać. Zostaliśmy w rzeczy samey przejęci naydotkliwszą i niewypowiedzianą boleścią pochodzącą z oycowskiego naszego do was przywiązania, kiedyśmy smutne odebrali doniesienia, o żałośnym stanie, w jakim się, równie kray wasz, jako i kościoł w nim, znayduje, gdzie nieprzyjacielowi ludzkiemu powiodło się, nasiona buntu rozrzucić; wiémy też bardzo dobrze, jak wielkie ztąd szkody dla religii wynikają, kiedy spokoyność ludów, nieszczęśliwym sposobem, zaburzoną zostanie. Dla tego naymocnieyszym tylko bolem przeniknieni bydź musimy, kiedy widzimy, jak bezkarnie rozwiozłość i zuchwalstwo złych ludzi, roboty swe wykonywa, albo kiegy dostrzegamy, jak się zaraza szkodliwych xiążek i pism szerzy i zaszczepia, w których obie władze, równie kościelna, jak krajowa, jest znieważana, wyszydzana, w nienawiść i pogardę podawana; albo nakoniec, kiedy z ciemney przepaści, równie zgubne potwory, owe towarzystwa wychodzą, które się w ciemnościach nocnych tworzą, a o których nie wzdrygamy się ze świętym Papieżem Leonem utrzymywać, że się w nich, jak w nieczystych jamach, wszystko się to wylęgło, cokolwiek kiedy bezbożnego i bluźnierskiego kacerskie sekty rozsiewały.*

I ta dotykalna, zawsze nader smutna, prawda, dowiedziona i stwierdzona doświadczeniem klęsk owych, któreśmy już opłakiwali w upłynionych czasach rewolucyi i obłąkania, stały się teraz dla nas źródłem naybolesnieyszego zasmucenia, kiedy rozmyslamy nad niezmierney wielkości nieszczęściami, któremi te zamieszania winnicę Pańską tam uciskają.

Smutek ten, Wielebny Bracie, pobudza nas, serce nasze ku wam otworzyć, gdyż nie powątpiwamy bynaymniey, że i wy na widok grożącego niebezpieczeństwa na jakie trzoda wam powierzona jest wystawiona, równą z nami troskliwością i boleścią jesteście ożywieni.

Od Pana, który przyszedł, aby sprawił światu pokoy, którego sam jest początkiem i końcem, na święty urząd Pasterza powołani, nie zapomnicie, że pierwszą waszą jest powinnością, o to się starać, ażeby religija nietykalnie utrzymaną była, którey stan kwitnący, jak dobrze wiadomo, od spokoyności oyczyzny zależy; i gdy to również pewna jest, że sama tylko religia, naymocnieyszym jest węzłem, równie tych, którzy rozkazują, jako i tych, którzy rozkazow słuchają, łączącym, i wszystkich do spełnienia swych powinności obowiązującym; tych i owych w obrębie wskazanych im działań utrzymując. Należy przeto ten węzeł mocniey ścieśniać wtenczas, kiedy widzimy, jak wśród wrzących namiętności, kiedy wśród poróżnienia i zniszczenia powszechnego porządku, brat na brata powstaje, i dóm na dóm się wali.

Tak straszliwy widok, tak żałośnego rozerwania, przymusza nas dzisia, Wielebny Bracie, wierność waszę, przez to nasze napomnienie, obudzić, w przekonaniu, że ona, za pomocą Pańską, nie będzie bez pożytku dla opieszałych, ani stanie się ciężarem dla gorliwych, ale raczey, że wszystkich do spólney gorliwości zachęci, i przeto się do spełnienia naszych życzeń przyczyni.

Niech Bóg zachowa, Wielebny Bracie, niech Bóg zachowa, ażebyś, kiedy Pan biczem gniewu swego, grzechy ludzi karać będzie, głosu swego do wiernych, twojey pieczy powierzonych, nie dał usłyszeć, dla wrażenia w ich umysły, że głos po.

(*) W Ameryce hiszpańskiey łącznie z wyspami jest ośm arcy-biskupstw i 33 biskupstw: 1) arcy-biskup mexykański, pod nim zostają biskupi Puebla de los Angeles, Mechoakański, Oaxakański, Gwadalaxarski, Yukatański, Durangoński, Nowo-leonski i Sonoranski. 2) Arcy-biskup Gwatemali, pod nim biskupi; Komayguański, Nikaraguański i Chiapański. 3) Arcy-biskup Limy, pod nim biskupi: Areguipański, Truxilański, Kwitoański, Kusko, Guamański, Panamański, Santiago, Conception (w Chili), Kuenceński, Maynasański. 4) Arcy-biskup w Charakas, pod nim biskupi: Nuestra sennora de la Paz, tukumański, Santa-Cruz de la Sierra, Paraguay, Buenos-Ayreski i Saltański. Arcy-biskup Santa Fé, pod nim biskupi: Papayański, Kartageński, Santa Marta i Antioquia. 6) Arcy-biskup w Carakas, pod nim biskupi: Merydy, Marakaibo i Guayana. 7) Arcy-biskup Santo Domingo, pod nim biskup: Puerto-Ricco. 8) Arcy-biskup Kuba (w Sant Jago de Cuba), pod nim są biskupi: Hawanny dla hiszpańskich posiadłości w Azyi jest arcy-biskupstwo Manilli (wyspy filipińskie) z biskupami sufraganami w Nowey-Segowii, Nowey-Laceras i Cebu.

(**) Sanctissimi Domini nostri, Domini Leonis divina providentia Papae XII, epistola encyclica ad omnes patriarchas, primates, archiepiscopos et episcopos. Romae die 3 maii 1824.

cieszenia i zbawienia tylko się w mieszkaniach sprawiedliwych słyszeć daje; że oni wtedy tylko spokoyności, pomyślności i słodyczy pokoju zażywać mogą, kiedy chodzą drogami przykazań tego Pana, który zgodę między Xiążętami zaszczepia i Władzców na tronie utwierdza; że starodawna i święta religija, która sama tylko te własności w sobie jednoczy, kiedy ona nienaruszoną zostaje, zawsze czysta i niezachwiana; bo państwo na stronnictwa podzielone, podług Jezusa Chrystusa, zniszczone zostanie; i że się to na końcu zupełnie ziści, że wymyśliciele nowości uyrzą się przymuszonymi, kiedyś do prawdy się przyznać i przeciw własney woli z Prorokiem wykrzyknąć: „Oczekiwaliśmy pokoju, i wtedy nie było nic dobrego; na czas, w którym uleczeni bydź mieli i o to wtedy trwoga nadeszła; spodziewaliśmy się na czas ratunku, a oto przyszła niespokoyność."

Tuszymy jednak z ufnością, że ta sprawa, tak ważna, wpływem waszym, przy pomocy Nieba, szczęśliwy i prędki koniec wezmie, jak sobie obiecujemy, kiedy dołożycie starania, około wystawienia swey trzodzie, wysokie i znakomite przymioty właściwe naszemu wielce ukochanemu synowi, Ferdynandowi Katolickiemu Królowi Hiszpanii, który przekłada nad blask swojey wielkości, blask religii i szczęście swych poddanych; i kiedy wy z należytą gorliwością wpajać będziecie w umysły wszystkich godne pamięci i niewyrównane zasługi europeyskich hiszpanów, którzy niezachwianą swą wierność poświęceniem swych pożytków i swego życia ku służbie i obronie religii i ku prawey władzy zapieczętowali. Szczególnieysza nasza miłość przed innemi, Wielebny Bracie, ku tobie i trzodzie twojey, zniewalając nas do wydania ninieyszego pisma, z teyże samey przyczyny, tym bardziey nabawia nas bojaźnią, i więcey my, przy tak ogromnem oddaleniu, rozdzielającem was od powszechnego oyca waszego, za ujarzmionych was uważamy.

Niemniey twoim jest obowiązkiem, który wkłada na cię powołanie pasterskie, strapionym dawać pomoc i ratunek; wszystkim uciśnionym zdjąć z karku srogie jarzmo przeciwności ich uciskające, a którego samo tylko wyobrażenie łzy wyciska; nakoniec tego Pana, jak ci wszyscy, którzy swojego bliźniego i oyczyznę prawdziwie kochają, czcić powinni, pokornemi i gorącemi modły błagać, ażeby bozkiemu majestatowi jego się podobało, i okazać, iżby burzliwe nawałności niezgody rozproszył, a pokoy i spokoyność, cel naszych życzeń, przywrócił.

Bez wątpienia mamy o waszey wierności, miłości, pobożności i męztwie, tak wysokie wyobrażenie, i rozumiemy, że wy te cnoty w takim posiadacie stopniu, iż przekonani jesteśmy, że wymienione wyżey cnoty, któreśmy wam przypomnieli, tak spełnicie, że kościoł w owych krajach, za pomocą waszych usiłowań, pokoy otrzyma i świetnie podniesiony zostanie, i że wy będziecie postępować ścieżką bojaźni Boga, zasileni pociechą ducha Bozkiego.

W tey ufności, która nam, Swiętey Stolicy i całemu Chrześciańskiemu Kościołowi, tak wielką jest pociechą, a którą w nas wzbudzają wasze cnoty, błagamy Nieba, Wielebny Bracie, ażeby nad wami i waszą trzodą, którą pasiecie, pomoc i wsparcie swe, o które prosimy, wylało, i dajemy wam wszystkim z naywiększą przychylnością błogosławieństwo apostolskie.

Dan w Rzymie, *w pałacu Watykańskim, pieczętowano pierścieniem rybackim, dnia 24 września roku 1824, a Papieztwa naszego pierwszego roku.* (L. S.) Józef Kardynał Albani.

Wyspy jonskie.

Korfu dnia 22 stycznia.
(*z Gazety Warszawskiey*).

Nieszczęście, przez które miasto *Zante* zostało w roku 1820 spustoszonem, spadło dnia 19 b. m., z podwojoną srogością, na nieszczęśliwe miasto *Santa Maura* (*). Naygwałtownieysze trzęsienie ziemi, jakiego kiedy na tey wyspie doznano, wprawiło jey mieszkańców w pomieszanie i trwogę. Niewiadome dotąd szczegóły tego strasźliwego zdarzenia: nadeszły jednak ztamtąd urzędowe wiadomości z d. 21 b. m.: podług nich miasto przedstawia obraz nędzy i spustoszenia. Wszystkie domy, albo się zupełnie zapadły, lub nieskończenie uszkodzone, popękane i pełne rysow. Wszystkie kościoły (oprócz jednego) pozawalały się i można z małym wyjątkiem twierdzić, że wyspa *Santa Maura* jest teraz niezdatną do mieszkania na niey. Ze zaś to nieszczęście przypadło w zimie i w nader burzliwey porze roku, przeto skutki tego okropnego przypadku są tém groźnieysze. Ponieważ młyny i piekarnie zniszczone, braknie chleba. Ulice zalane są olejem i winem, które wypłynęły ze zniszczonych magazynów. Nawet i inna żywność zniszczona. Po wszystkich ulicach rozlega się odgłos jęku i narzekania. Liczono do dnia 21 b. m. 24 zabitych a 13 ranionych; 23 innych osób zostało w gruzach zagrzebanych we wsi *Ziccalades*, która zupełnie zniszczona. Godnem jest uwagi, iż nie doznano w niektórych okolicach wyspy żadnego wstrząśnienia ziemi. Zdaje się, że jego niszczące skutki ograniczają się na mieyscach, bliżey morza położonych. Twierdza i komora cel trochę mniey ucierpiały. Dowiadujemy się, że i miasto *Preweza* znacznie zostało uszkodzonem; nawet i w *Korfu* doznano w tymże dniu, a nawet w teyże samey godzinie wstrząśnienia ziemi.

Zaledwie rząd wysp jońskich odebrał wiadomość o nieszczęściu, wydarzonem na wyspie *Santa Maura*, przedsięwziął natychmiast naydzielnieysze środki, w celu dania pomocy nieszczęśliwym. Pomimo burzliwych i przeciwnych wiatrów posłał natychmiast na królewskiey fregacie *Najade*, pod kapitanem *Spencer*, wszelkiego rodzaju żywność, drzewo do budowy, cieśli, mularzy i inne przedmioty, ściągające się do potrzeb życia.

Szwecya.

Sztokolm dnia 25 lutego.
(*z Journ. de St. Petersb.*)

Jenerałowie i dowódzcy półkow, w stolicy teraz znaydujących się, zgromadziwszy się w liczbie 28, d. 11 t. m., u jeneralnego adjutanta woysk królewskich, dla naradzenia się nad użyciem summy 11,793 talarów bankowych, przez woysko w roku 1819 zapisanych, na wystawienie pomnika *Karolowi XII*, na rachunek których wpłynęło już 6072 talar. Zgodzono się, dla niewystarczania tego funduszu na przedmiot wspomniany, oddać je do rozrządzenia naybliższey władzy woyskowey, a żeby mogły bydź użyte w sposób naylepszy.

Podług doniesień z *Chrystyanii* pod d. 3 lutego, gwałtowne i ustawiczne burze, południowo-zachodnie uwolniły port od lodów, które go pokrywały, i że już tam nie mało okrętów przybyło.

Zawiadowstwo więzień i domow poprawy, dotąd między róźne władze podzielane, teraz złączone zostało pod jednym urzędem. Jenerał porucznik, Karol Hrabia *Löwenhielm*, mianowany jest prezesem tego nowego urzędu. Zasiadać z nim będą 2 członkowie, którymi są: radca sprawiedliwości *Mannerstam* i kommisarz stanu *Tunelius*.

— *Dnia 1 marca.* —
(*z Gazety Warszawskiey*).

Z powodu oświadczenia rządu niderlandzkiego, iż chce z naszym weyść w układy, względem powiększenia wzajemnych stosunków handlowych Monarcha nasz zalecił radzie handlowey, aby zaściągnęła zdania deputowanych od kupców tutey szych i innych znacznieyszych miast, czyli, w obecnym stanie stosunków handlowych, zniesienie po

---

(*) *To miasto, od którego wyspa ma swoje nazwisko, liczy 5 do 6 tysięcy mieszkańców, po większey części greków. Jest bardzo warowne z natury i przez sztukę.*

stanowienia względem okrętów niderlandzkich, przy zastrzeżeniu wzajemnych korzyści dla okrętów szwedzkich w portach niderlandzkich, może bydź pożytecznem dla handlu krajowego?

Turcya.

Stambuł dnia 13 lutego.
(*z Gazety Warszawskiey*).

Stolica tuteysza wystawiła niedawno widok rozruchów, do których jednak, ani greey, ani chrześcianie nie należeli. Cztery kompanie janczarów wzniecily zaburzenie. *Seidszyk Mustafa*, astrolog wielkiego Sułtana, i *Abdir* Aga, tudzież niektórzy wyżsi oficerowie janczarów, grali główną rolę. Wielki Wezyr, Aga janczarów i Aga basza w *Bujukdere*, pośpieszyli na mieysce, i gorliwie starali się zapobiedz powszechnemu buntowi przeciw Sułtanowi. Na kilka godzin przed czasem wyznaczonym do tego buntu, janczar z 3ciey kompanii należący do spisku, wyjawił wszystko, poczem rząd kazał poymać herształów, jako to: *Seidszyka Mustafę*, *Abdira* agę i kilku wyższych oficerów janczarów. Oddano ich bostandżemu baszy, a gdy na torturach przyznali się do zbrodni, zostali uduszonemi, wraz ze 30 innemi osobami. Wielu podeyrzanych oficerów czterech zbuntowanych kompaniy janczarów zaprowadzono na okręty floty, a tak złym skutkom zapobieżono. Tymczasem zbyteczna surowość agi janczarów pozbawiła go urzędu, który wczoray W. Sułtan dał *Koul Kibogassy*, dowódzcy 59tey kompanii. Podczas tych zaburzeń wydano rozkaz, aby wszyscy osiedli mieszkańcy uzbroili się z ludźmi swemi dla powściągnienia burzycieli spokoyności.

Niemiecka *Powszechna Gazeta* umieściła następującą wiadomość ze *Stambułu*: „Kilka kompaniy janczarów namówiono do odmiany rządu, a nawet osoby, otaczające W. Sułtana, wchodziły do spisku, tak, iż gdyby pewny janczar nie wyjawił zamachu daleko się rozciągającego, można się było wszystkiego lękać przy powszechney niechęci turków. Schwytano spiskowych i stracono prócz kilku, którzy uciekli. Wypadek ten nie przytłumił jednak wzburzenia umysłów, ale je owszem powiększył. Na ulicach w części miasta zamieszkaney przez turków, lud znieważał W. Sułtana, i niechęć swą okazał przez złe obeyście się z polubownikiem jego. Wielki Wezyr, aga janczarów i basza aga w *Bujukdere*, dzień i noc zajęci byli odwróceniem niebezpieczeństwa. Po uspokojeniu janczarów, aga ich został oddalony. Zdaje się, iż W. Sułtan chce ich przez to ułagodzić. Jak z jedney strony zatrważającém jest stan stolicy państwa Ottomańskiego, tak z drugiey smutnemi dla niey są wiadomości z prowincyy. Stronnictwo, które powstało w Grecyi przeciw rządowi centralnemu, jest zupełnie przytłumione, i wspomniony rząd zaymuje się przysposobieniami do nowey kampanii. Tym celem kupił w Anglii 2 fregaty i 3 mnieysze statki wojenne, które mają bydź sprowadzone do *Napoli di Romania*. Dnia 3 b. m. odebrała Porta z *Janiny* list od *Omera Vrione*, donoszący, iż własne jego woysko przymusiło go do opuszczenia dotychczasowych stanowisk swoich, i że nie jest w możności dać jakąkolwiek pomoc Porcie, bo żołnierze jego zbuntowali się i t. d.

Inny list ze *Stambułu* pod d. 5 lutego wyraża: „Wielki Sułtan jest bardzo rozgniewany, postępowaniem *Ibrahima* baszy, które codzień staje się trudnieyszém do dociec zenia. Nie podpada wątpliwości, iż *Ibrahim* basza, imieniem swojego oyca, układał się z *Kolokotronim* i innemi niechęcemi dowódzcami greckiemi. Dał wiele złota, i *Kolokotroni* zaczął woynę przeciwko swemu synowi. *Ibrahim* udawał, jakoby chciał wylądować w Morei, pokazał kilka okrętów przy brzegu, lecz ani jednego żołnierza na ląd nie wysadził. W tymże czasie *Panas Kolokotroni* został zupełnie porażony, a *Kolokotroni*, oyciec, uciekł. Widział potém *Ibrahim*, iż niczego już spodziewać się nie może: bo dla siebie, albo raczey dla swego oyca, chciał zdobyć Moreę. Basza Egiptu myśli oddawna uczynić się niepodległym Porcie; nie można zatém wierzyć, iż szczerze przykładać się będzie do umocnienia tego, już zachwianego kolossu. Długa niepomyślna kampania syna jego, zbyt wiele go już kosztowała, i wkrótce zapewne wróci do stanu spokoyności.“

Francya.

Paryż dnia 11 marca.

Podczas koronacyi Monarchy naszego ma bydź rozdanych 12 orderów ś. *Ducha*.

Król Jmć pracował z hrabią *Villele*, a potym dał prywatne wysłuchanie kilku osobom, między któremi znaydował się także jenerał *Grouchy*.

Monarcha nasz kazał dać 500 franków dla ubogich żydów w *Paryżu*.

Król Jmć przewodniczył wczora na radzie ministrów, na którey także *Delfin* był obecny.

Bardzo częsty jest bieg gońców między Francyą i Hiszpanią. W dniach 5 i 6 b. m. przejeżdżało przez *Bordeaux* 3 gońców, wysłanych z *Paryża* do *Madrytu*. (*z Gazety Warszawskiey*).

— *Dnia 24.* —
(*z Kuryera Warszawskiego.*)

Rękodzielnie liońskie są zajęte pracą nad ukończeniem, równie kosztownych, jak gustownych materyi na rozmaite ubiory do koronacyi Króla *Karola X*.

Gdy już prawo o *Swiętokractwie* zostało przyjętém, słychać, że projekt podobnyż o karaniu *bluznierstwa* wniesiony zostanie.

Słychać, że po ukończeniu obrzędów Koronacyi, znowu nastąpi cenzura wszelkich książek i pism peryodycznych.

We *Francyi* odebrano urzędową wiadomość, że korsarze greccy napastowali okręty francuzkie.

Dziennik paryzki *Gwiazda* zaprzecza nowinom, umieszczonym w gazetach londyńskich o walney bitwie, stoczoney d. 9 grudnia w *Ameryce południowey* pod *Gnamangwilla*, w którey jenerał *Siukr* odniosł zwycięztwo, a jenerałowie hiszpańscy *Kanterak* i *Waldez* kapitulowali, a podług innych doniesień dostali się w niewolą.

W Królestwie hiszpańskiem po długiey suszy teraz ciągły deszcz pada.

Wiadomości Rozmaite.

Cukier z drzewa i płótna. Aptekarz C. M. *Van Dijak*, w *Utrechcie*, utrzymuje, iż wyrabianie cukru i gummy z trocin drzewnych i płótna za pomocą kwasu siarczanego, podług wskazanego przez Pana *Braconnot* przepisu, jest korzystném: gdyż trociny prawie nic nie kosztują. Po wyklarowaniu cukru z płótna, pod względem białości i czystości, nie okazuje żadney różnicy od zwyczaynego. Ze sta funtów trocin drzewnych, otrzymano 60 funtów gummy, która nie wiele była ciemnieyszą, i tylko trochę mniey kleyną od arabskiey. Gumma ta mogłaby bydź przydatną w fabrykach, a cukier wedle wszelkiego podobieństwa, w gorzelniach na wódkę.

Działa do rzucania bomb. W *Brest* czyniono z naylepszym skutkiem doświadczenie z działami do rzucania bomb, wynalazku Pana *Saiphans*, wymierzając je przeciwko liniowemu okrętowi. Te nowe działa niosą bardzo daleko i trafnie; nabijanie i strzelanie idzie z naywiększą łatwością, a skutek ich jest tak straszny, iż wynalazek ten konieczną odmianę w materyałach okrętowych za sobą musi pociągnąć. Przezeń wielkie okręty tracą korzyści nad mnieyszemi, łatwego ich gruchotania massą swojego ognia, bez obawy wzajemnego niebezpieczeństwa; dobrze bowiem wymierzony strzał z działa bombowego, może je pozbawić masztów z żaglami, może je na powietrze wysadzić albo zatopić.

Sztuczne nogi i ręce. Mechanik *Taillefer* w *Genewie* niedawno pewnemu ogrodnikowi, któremu przednią część ręki odjęto, zrobił sztuczną sposobem bardzo prostym. Na pozostałey wyższey części ręki przymocował żelazny na kilka cali długi walec, którego koniec schodzi w mocną szrubę; na tę mogą bydź podług upodobania wśrubowane rozmaite narzędzia, za których pomocą kaleka może kopać, grabić, obrzynać winne krzewy, krze-

sać ogień, przy stole używać noża i widelca i t. d. Mechanik ten, zrobiwszy także, podług angielskiego modelu, sztuczną nogę, za którey pomocą inny znowu kaleka biega i bez kija do góry i z góry schodzi; pracuje obecnie nad machiną, która wszystkie poruszenia naturalney ręki ma zastąpić. Machina ta przeznaczona jest dla pewney Włościanki w kantonie Walezyi.

Gazeta *Bareytska* dziwi się, że gdy tylekroć pisma publiczne doniosły o bohaterkach greckich, jako to: *Bobelinie*, *Moscho*, *Deppo* i t. p. nikt jeszcze nie doniosł o bohaterkach amerykańskich, które od lat kilkunastu walczą w szeregach powstańców Ameryki połudnowey. Doktor *Funck* świeżo wydał dziełko, w którem wymienia nazwiska i czyny tych nowych *Amazonek*; wiele ich walczy obok swych mężów i ponosi wszelkie trudy wojenne; nie tylko o walczących pojedyńczo mówić należy, lecz są nawet hufce takowych kobiet. Gdy w roku 1806 anglicy znaydowali się w prowincyi *Rio de la Plata*, jedna z amerykanek rzekła do swego męża: „spieszę do walki, nie wątpię, że jesteś równie odważny, lecz gdybyś się okazał być tchórzem, unikay odemnie, bo odtąd pod jednym dachem mieszkać z tobą nie będę" Inna znowu amerykanka, nazwiskiem *Manuela Pedozra*, za częste dowody waleczności, otrzymała stopień porucznika etc.

W Xięztwie *Szwarcburg Rudolfsztad* zjawił się jakiś doktor, którego wieśniacy nazywają *Lekarzem cudownym*: ma on ogłosić różne sposoby swego leczenia chorych.

Gdy powódź gwałtownie zalewała okolice *Jewer*, mieszkający w małym folwarku P. *Seezen*, brat sławnego wędrownika, widząc, że woda z nadzwyczayną szybkością dostaje się do jego domu, porwał swe dziatki i uniosł je na odległy pagórek, gdzie także zdążyła schronić się jego małżonka; sądząc, że już zabezpieczył swoje ukochane rodzeństwo, wraca do domu, aby jeszcze co mógł uratować z kosztownieyszych i potrzebnieyszych sprzętów, wchodzi do domu, a w tey chwili woda przybiera jeszcze z większą gwałtownością; ucieka przeto pod strych, i już nie może dostać się na dół; zostaje w tak smutném położeniu przez kilka dni bez pożywienia i napoju, zgłodniały oczekuje ratunku, postrzega w odległości płynącą łódkę z ludźmi, daje znak powiewem chustki, aby się zbliżyła, jeden z będących w łódce poznawszy Pana Seezen, zawoła z przerażaniem „zostałeś wprawdzie przy życiu, lecz twoja żona i dziatki nienalazły ocalenia na pagórku, woda dostała się aż tak wysoko, i wszystkich uniosła!" nieszczęśliwy narzekał na spieszne użycie ostróżności, bo gdyby zostali w domu i szukali schronienia pod strychem, byliby ocaleni.

We *Wrocławiu* urodziło się *dziecko*, któremu braknie *uda* i *ramienia*, *głowa* zaś przyrośnięta do *kadłubu*, tak że *szyi* niewidać, a *nogi* i *ręce* są przy samem ciele, ten potwór wkrótce po urodzeniu zaraz żyć przestał i oddano go do *muzeum uniwersytetu wrocławskiego*.

W *Węgierskiem* górniczem miasteczku *Szemnin*, mieszkający Karól *Szmid* rodem z Wieliczki, i należący do górnictwa, wróciwszy do swego mieszkania, w którem niebył przez 2 dni, znalazł w izbie wiele dymu, czego niemógł dociec przyczyny; będąc strudzonym zasnął; gdy go niewidziano nazajutrz, otworzono drzwi i znaleziono bez duszy; również wszystkich zadziwiło zkąd dym pochodził, wkrótce uyrzano, że się dobywał zpod podłogi, pod którą zakradła się skra i przez kilka dni tliły się podwaliny; ów więc *Szmid* został dymem uduszony.

Dnia 2 b. m. w *Paryżu* dano pierwszy raz nową trajedyą *Cyd z Andaluzyi*: chociaż ta sztuka była nieco nudząca, jednak publiczność żądała wiedzieć nazwisko *Autora*, którym jest Pan *Lebrun*. Na dekoracye i ubiory do tey trajedyi wiele łożono, chociaż w trajedyi pierwszego rzędu mało dotąd zważano na dekoracye.

W czasie teraźnieyszego wielkiego postu, nie wolno w *Rzymie* w traktyerach dawać potraw mięsnych, a w niektóre dni nawet potraw maślanych, także i w kawiarniach, w takowéż dni niewolno przedawać napojów i ciast z mlekiem.

W *Londynie* i w *Edymburgu* są towarzystwa czyli kluby szachowe, to jest: członkowie klubu zastanawiają się nad grą jedney partyi szachów i każde posunięcie ogłaszają publicznie; wielka takowa partya wygraną teraz została przez klub edymburski, wkrótce rozpocznie się druga partya.

Gdy w jednym z miasteczek angielskich sąd skazał zbrodniarza na dożywotnie więzienie, obrońca, gorliwie obstając za obwinionym, wniosł prośbę do sądu, aby takowa kara została zmnieyszoną, a za główną przyczynę przytoczył, że kryminalista, będąc słabowitego zdrowia, niewytrzyma kary trwającey tak długo.

Spory pomiędzy wielu lekarzami angielskiemi okazały, iż pompa żołądkowa jest wynalazkiem francuzkim, przywiezionym z *Paryża* do *Londynu* przez lekarza *Ure*. Ta dowcipna machina uwalnia prędko żołądek, i to nierównie lepiey, niż womity. Daje się wybornie użyć w przypadkach otrucia.

Numer 2 Dziennika Wileńskiego, 1825, *zawiera następujące materye: Literatura.* Rozprawa Jakuba Makfersona, umieszczona przed tłumaczeniem *Temory Ossyana* — *Statystyka.* Naywyższy Ukaz J. C. M. do Rządzącego Senatu, o nowym podziale guberniy państwa na wydziały edukacyyne. Nowsze wiadomości o gubernii permskiey przekł. El. Rogalskiego — *Podróże.* Podróż P. *White* do Kochinchiny, przekł. J. Szczesn. Podróż Henryka *Minutolego* do kościoła Jowisza ammońskiego i do wyższego Egiptu, przekł. tegoż. *Ciąg 2gi — Handel.* O wywozie z Rossyi skór syrowych i wyrabianych — *Historya.* Wyjątki z Pamiętników Fuszego. *Ciąg 2gi — Poezya.* Przekład pieśni Horacyusza przez Juliana Korsaka: Do Poliona. Do Xanthia Foceyczyka. Do Pompejusza. Mirtyl p. A. Ch. Gwiazda kochanków *tegoż.* Gwiazdka p. A. D.. Elegia z Al. Puszkina. Do słowika z Karamzina p. M. Trusowa. Choroba i zdrowie, bayka J. G. Styczyńskiego — *Zdania i Przypowieści. Rolnictwo.* Sposob klassyfikowania gruntów, *dokończenie — Wiadomości Literackie.* I. *Towarzystwa.* Ces. tow. wol. ekon. Cesar. akad. n. — Nowe muzeum w Gotha. — II *Bibliografia.* Dodatek do historyi literatury polskiey p. X. *Moszyńskiego.* Pisma peryodyczne w Rossyi wychodzące na r. 1825ty.

	Czas obserwacyi.	*Wysokość Barom.*	*Wys. Ther. Réau.*	*W i a t r y.*	*Odmiana w powiet.*
Obserwacye meteorologiczne.	d. 17 godz. 6 z rana	27 cal. 7 1 lin.	— 3 stopni.	Półn. Zach.	Pogoda.
	dnia 18 — — — —	27 — 5,8 —	+ 1,5 — —	Polud. Zach.	Pochmurno.

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora Andrzey Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 35.

Wilno dnia 18 marca v. s. 1825 Roku.

1. Oswiadczenie wespół z naysolenniey-szym zażaleniem Imieniem WJP. Ludowiki z Narkiewiczow Woyniczowey pod assystencyą męża Maxymiliana Woynicza Chorążego byłych woysk polskich, przeciwko czynnościom Ezechiela Narkiewicza Komor. pttu Wilkom. zanosi się z następnych pobudek: folwark Jakow w powiecie Rosieńskim w parafii srzednickiey leżący, będący niegdyś po Antecessorach w dziedzictwie u oyca żałujący s. p. Jana Narkiewicza Kapitana artyleryi Littey, składający się uprzednie z 18 a dopiero zaledwo z siedmiu czy osmiu dymow włosciańskich. Od sukcedowania którego obżałtny Narkiewicz chcąc udalić żałującą, objął niewolnie ony sam jeden i dzierżawiąc od śmierci oyca, użytki z onego zbierając na potrzeby swoie obracał, i dopiero. iak daie się wiedzieć żałującey, że obżałowany poczyniwszy z niektóremi osobami zmówne na krzywdę żałuiącey okrywaiące folwark Jakow opisy, i ten przedsiębierze już wyprzedać, do którego żałtca, jako córka po oycu jeszcze niewyposażona mając również iak i obżałowany prawo, gdy postrzega wszystkie czynności obżałtgo Ezechiela Narkiewicza na krzywdę jey czynione, nim więc o powrót takowego folwarku, o zbierane z jego dotychczas intraty, o zmówne na one poczynione układy, o zniszczenie onego i o dalsze ztąd wynikające zdróżności, kroki prawne rozpocznie, tymczasowie wszystkie te jego czynności manifestując, ażeby nikt w układy żadne o folwark Jakow wchodzić nieważył się, pod utratą onych jak naysolenniey przez niniejsze oswiadczenie zapowiada, i takowe dla trzykrotnego zawiadomienia do Kuryera Litewskiego podać postanowiłam. Datt. 1825 roku marca 1go dnia.

Takowe oswiadczenie jako aktorka podpisuję Ludowika z Narkiewiczow Woyniczowa.

Roku 1825, mca marca 7 dnia. Przed Aktami Grodzkiemi powiatu Oszmianskiego, stawając osobiscie WJP. Franciszek Nowosielski adwokat subselliow Oszmianskich, takowe oswiadczenie do zapisania w protokuł potoczny processowy podał. Przyjąłem i że jest wpisane swiadczę Justyn Spieholski Regent Grodz. pttu Oszmianskiego.

Takowe oswiadczenie wolno drukować Józefat Łunkiewicz Sędzia Grodz. Oszmian

---

1. Wedle Ukazu JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI Samowładnącego Całą Rossyą etc. etc. etc.

Pozew Edyktalny na skutek Dekretów Ziemstwa Wilenskiego 1824 febr. 13 i 1825 marca 9 zapadłych z instancyi Ur. Rocha Poniatowskiego przed Sąd Ziemski pttu Wilengo do przypadnienia sprawy w referencyi do uprzednich żałob i awizacyi w Gazecie umieszczoney, UU. Krystynie z Juszkiewiczów de Neve i dalszym pretensorom do funduszu po ś. p. Antonim Poniatowskim Sowietniku pozostałego; oraz Debitorom Marcinowi Ważyńskiemu Marszał. Oszm: za obligiem 1821 mar. 18 o rub. sr. 5,550. Janowi Wygonowskiemu za kartą 1801 lut. 22, cz. zł. 60. Stanisławowi X. Puzynie za obligiem 1820 9bra 18 o rub. sr. 200, i za kwitem 1817 maja 16 o rub. ass. 400. Józefowi Połońskiemu Regent. o ruchomość deponowaną i pieniądze z licytacyi 1823 aug. 27 rub. sr. 149 kop. 73. Xaweremu Hornowskiemu Podpor. za rachunkiem 1811 o zł. 488 gr. 4. Henrykowi Hr. Zabielle za plenipotencyą 1814 jul. 24 o rub. ass. 600. Stanisławowi Eygirdowi za kwitem 1810 jan. 12 o rub. sr. 15, za rewersem 1809 7bra 5 o rub. sr. 50. Sukcessorom Ludwika Brunetta Stty za rachunkiem 1807 jan. 31 o zboża ośmin 10. Alexandrowi Brunettowi za rewersem 1823 aug. 23 o ruchomość wziętą. Samuelowi Lackiemu Kap. o wzięty zegurek. Janowi Weysenhoffowi za listem 1818 9bra 12 rub. ass. 500. A. Weysenhoffowey za listem 1819 9bra 26 o rub. ass. 105. Michałowi Pągowskiemu za rewersem 1817 maja 18 za Hr. Czosnowskę, wydanych na jey pogrzeb zł. 1,600, wypłaconych długów Ghermanom zł. 2,000, P. Renaut zł. 500, Star. Fiszelowey zł. 411 i Szlomowiczowi zł. 435, i za kartą X. Bern. Louiszowi 1809 7bra 16 zł. 180. Lubinowi Pągowskiemu za plenipotencyą 1817 maja 18 o cz. zł. 50. Stanisławowi Pągowskiemu za listem 1811 8bra 22 o rub. ass. 100. Star. Ickowi Szymelowiczowi za rewersem 1818 aug. 16 o srebra zastawionego sztuk 22; lub samym lub ich Sukcessorom wynosi się w prozbach: skassowania fałszywych pretensorów stosunków, a sądzenie na Debitorach, i sprzętów i summ wyspecyfikowanych z procentem i expensem w naykrótszym terminie na wszelkich ich funduszach.

Roku 1825 mca marca 10 dnia Woźny swiadczę, iż kopiią tego Edyktalnego pozwu UU. Krystynie z Juszkiewiczów de Neve, Marcinowi Ważyńskiemu Mar., Janowi Wygonowskiemu, Stanisławowi X. Puzynie, Józefowi Połońskiemu Reg., Xaweremu Hornowskiemu Podpor., Henrykowi Hr. Zabielle, Stanisławowi Eygirdowi, Sukcessorom Ludwika Brunetta Stty, Alexandrowi Brunettowi Kap., Samuelowi Lackiemu, Janowi Weysenhoffowi, A. Weyssenhoffowey, Michałowi, Lubinowi i Stanisławowi Pągowskim, Star. Ickowi Szymelowiczowi, do Gazety Kuryera Litgo przed Sąd Ziemski Wileński do przypadnienia sprawy podałem. Woźny Sądu Ziem. pttu Wilenskiego Antoni Siewruk.

Roku 1825 mca marca 10 dnia. Ten Edyktalny pozew, iż Redakcya Gazety Kuryera Littgo może do objawienia przez wychodzące Numera przyjąć i drukować, poświadcza Ziemski pttu Wil. Pisarz i Orderu Sgo Stanisława Kawaler, Józef Olszański.

Ogłoszenie.

1 Na skutek Dekretu Sądu Grodzkiego powiatu Trockiego w roku 1823 marca 13 dnia z Instancyi Szlachcianek Olechnowiczowey i Olechnowiczówny na Szlachcie Podkomorzym Kleczkowskim, Siwickich i Walknowskiey otrzymanego, broń staroświecka, artycifialna i myśliwska w miescie powiatowym Trokach od

dnia 7 apryla 1825 roku z publiczney licytacyi wyprzedawać się będzie, oczem Sąd Niższy Ziemski powiatu Trockiego przez ninieysze ogłoszenie Publiczność zawiadamia. Datt w Trokach roku 1825 marca 11 dnia.

Assesor Römer. Sekretarz Trzecian.

1. Niżey podpisany Urzędnik obwieszcza Powszechność, iż w dniach 20, 23 i 24, teraźn. mca marca z publiczney licytacyi będzie wypuszczony w iednoroczną arędowną tenutę dom JPP. Szlakow w Wilnie pod N. 398 na Trockiey ulicy leżący. Życzący więc ony zaarędować raczą w powyższych terminach do licytacyi in fundo tegoż domu odchodzić maiącey przystąpić. Datt roku 1825 mca marca 16 dnia.

Fryderyk Balfner R. M. W.

3. Wedle Ukazu JEGO CESARSKIEY MOSCI Samowładnącego Wszech Rossyą etc. etc. etc.

Pozew Edyktalny przed Sąd Główny Witebski drugiego Departamentu na Kadencyą teraznieyszą i po niey następujące UU. Julii z Hrabiów Brzostowskich Hrabini Platerowey b. Chorążyney pttu Dzisnieńskiego Dożywotniczce majętności Wianuży, Biskupowi i Kawalerowi Waleryanowi Kamionce, Konstantemu X. Ogińskiemu, Prezydentowi Bielikowiczowi, Sukcessorom stolnika Kaminskiego, XX. Missionarzóm Wileńskim, X. Tomaszowi Borowskiemu, Sekretarzowey Jurczeńkowey, Maryannie Wysockiey, Helenie Isaiewiczowey, Adamowi Hrabi Platerowi, Marszałkowi Sielawie, Mateuszowi Boguckiemu, Antoninie z Woydżbunow Chmyzowskiey, Prezydentowi Ambrożemu Korsakowi, Franciszkowi Swierżewskiemu, Porucznikowi Antoniemu Boryssewiczowi, Podkomorzemu Michałowi Odyńcowi, Prezydentowi Janowi Boufałowi, Józefowi Mierzejewskiemu, Jakubowi Koratkiewiczowi, Michałowi Klimowiczowi, Karolowi i Wincentemu Trapszom, Michałowi Paszkiewiczowi, Assesorowi Siemaszce, Kupcom Dzisnieńskim Starozakonnym Efroimowi Neysztelowi, Izraelowi Lewinowi i Szlomie Szynkmanowi, oraz dalszym Kredytorom zeszłego Seweryna Hrabi Platera b. Chorążego pttu Dzisnienskiego, tudzież Benedyktowi i Maryannie Swiderskim, Józefowi Piątkowskiemu; Józefowi i Jakubowi Rzeczyckim, Franciszkowi Żołnierowiczowi, Janowi i Annie Malkiewiczom, i Michałowi Mirskiemu, tegoż Seweryna Platera Kredytorom i zastawnikom, z powództwa nieletnich Adama i Seweryna Braci oraz Zofii siostry Hrabiów Platerow, Chorążego Seweryna Hrabi Platera Sukcessorow, w assystencyi ich naturalnych i rezolucyami Deneburgskiey i Dzisnienskiey szlacheckich Opiek potwierdzonych Opiekunow Józefa i Kazimierza Hrabiów Platerow, stosownie do zapisanego w Ziemstwie Deneburgskim i w Sądzie Głównym Witebskim oswiadczenia wyniesiony oto: po zebraniu wiadomosci wszystkich po zeszłym s. p. Sewerynie Hrabi Platerze Chorążym Dzisnieńskim Załujących Oycu pozostałych interessow, gdy się okazało, iż lubo fundusz na odpowiedź zostającym jego ciężarom aż nadto jest dostateczny; jednak te przy dzisieyszym nader ograniczonym pieniędzy obiegn, intratą jednego majątku Drydźmuiży w pcie Deneburgskim Biało Rusko Witebskiey Gubernii leżącego, nie tylko w kapitałach lecz nawet w samych procentach akuratnie uspakajanemi być nie mogą, bardziey gdy intraty drugiego majątku Wianuż w pcie Dzisnienskim Minskiey Gubernii położonego wyłącznemu matki Załtcych Julii z Hrabiów Brzostowskich Hrabini Platerowey dożywotniemu szafunkowi są przeznaczonemi, w takim tedy składzie interesow i okoliczności, gdy wierzyciele Załtcych Oyca Seweryna Hrabi Platera nieodbierając w swych należnościach powinnego zadowolnienia, jedni już przewiedli konwikcye, drudzy one po różnych subseliach przewodzą, i tą koleią umnażając walutę ciążącą fundusz i tak dość odłużony, smutną zapowiadają następność i zupełną temuż funduszowi grożą ruiną, zapobiegaiąc którey i razem też chcąc przyspieszyć należną i jednoczasową wszystkim Kredytorom i Pretensorom słuszne i prawne do majątku oyca Załtcych stosunki mającym satysfakcyą, w domiarze tey po scisłym wyrachowaniu interesow zostali Załtcy zmuszonymi przez swych opiekunow oswiadczyć Taxę i Exdywizyą Dóbr nieruchomych Drydźmuiży w pcie Deneburgskim Biało Rusko Witebskiey i Wianuży w pcie Dzisnienskim Minskiey Guberniów położonych, Domu w miescie Krasławiu sytuowanego, oraz ruchomego w różnym tytule majątku, słowem wszelkiego funduszu po Oycu Załtcych Sewerynie Hrabi Platerze pozostałego, i w tym celu wszystkich iego Kredytorow i Pretensorow przez ninieyszy edyktalny pozew przed Sąd Główny Witebski drugiego Departamentu powołując następne zakładają prozby: dla rychłey i jednoczasowey wszystkim Oyca Załtcych Kredytorom i Pretensorom, słuszne i prawne dopominki mającym, satysfakcyi wieczystey Dóbr jego wyżey poszczególnionych i ruchomego majątku Taxy i Exdywizyi uznania, skutkiem czego dania remisy na Sąd Taxatorsko Exdywizorski z przepisaniem właściwych onemu reguł i przyporuczeniem kognicyi wszelkiego rodzaiu stosunkow, wstrzymania przewiedzionych i przewodzących się kredytorskich w różnych subselliach konwikcyow, lecz wszystkich Kredytorow po należną satysfakcyą do Sądu Exdywizorskiego odesłania, oraz decydowania co z porządku prawa wypadać będzie, z wolną żałoby poprawą.

Roku 1825 februaryi 28 dnia woźny niżey podpisany zeznaję, iż takową z Autentykiem zgodną kopią pozwu z instancyi nieletnich Adama i Seweryna Braci oraz Zofii siostry Hrabiów Platerow w assystencyi ich naturalnych i Sądownie potwierdzonych Opiekunow JWW Józefa i Kazimierza Hrabiow Platerow przed Sąd Główny Witebski drugiego Departamentu na Kadencyą teraznieyszą i inne po niey następuiące wyniesionego, w miescie Dyneburgu do drzwi Izby Sądowey oczewisto przybiłem: Antoni Wojński Woźny pttu Dyneburgskiego.

Roku 1825 febr. 28 dnia. Przed Aktami Ziemsk. pttu Dünebur. stawaiąc osobiscie JP. Antoni Wojński Woźny jego IMPERATORSKIEY MOSCI takowy kwit relacyyny podanego pozwu urzędownie zeznał i do Akt podał.

Suscepi Donat Łabuński Ziemski pttu. Dünebur Regent.

Takowy Edyktalny pozew wolno do Gazet Kuryera Litewskiego podać Stanisław Mierzejewski Ziems. powiatu Dünebur. Podsęd.

O G Ł O S Z E N I E.

3. W Oszmiańskiey Dworzańskiey Opiece na przedmiot zaspokojenia podatkow i poszlin Skarbowych, majątki nieruchome z włościanami i bez nich naydujące się, przez licytacyą więcey dającemu, w arendę roczną, lub jak do wypłacenia całkowitey Skarbowey zaległości zakontraktowane będą od następnego 11 apr. r. teraź. 1825, na jakową licytacyą naznaczają się termina: pierwszy 20go, drugi 23go teraźn. marca, trzeci i ostatni 8go apryla tegoż bieżącego r. podług następnego rejestru.

Possesye właścicieli.	Dusze
Dorże szlach. Korsakow	91
Sylwestrow i Woszkienniki Bieńkuńskiego	45
Łubianka tegoż	} 52
Pogiry tegoż . , ...	
Po Exdywizyi Hrabi Judyckiego.	
Kamień majątek w schedach.	
Hryniewskiego po Muchlińskim : .	12
Jakubowskiego . . . . . : . .	—
Jakubowskiey	2
Jakubowskich Panien	7
Przewłockiego . :	3
Kwinty	8
Wersockiego	32
Kukielowey . . . ' , ...	8
Lachowicza	7
Witkowskiego	8
Gawdzilewicza . . . , ...	6
Rewkowskiego	20
Wysockiego	—
Zyda Iwieniec: Azika Eyzberga . .	5
Nieciecki ego	2
Stypałkowskiego	4
Brzozowskich , . . . : . . .	34
Brzozowskiego Tomasza	—
Buywida	—
Kazinkowskiey	—
Odorskiego	—
Zyda Szmúyły Donowicza	8
Zyda Moyżesza Sołowieyczyka . .	—
Zyda Lipmana Azikowicza . . .	—
Zyda Hencela Eyzberga . . .	—
Zyda Szymchy Berkowicza . . .	—
Zyda Wólfa Eylowicza	—
Zyda Szmuyły Eylowicza	—
Zyda Josiela Hirszowicza faktora .	—
Worońca	—
Puchalskiego	—
Romera	—
Po Exdywizyi szlach. Sakowicza.	
Wielkie-Sioło majątek w schedach.	
Chodźki Ludwika v. Marszał.	3
Rodkiewicza Exaktora byłego Oszmiań.	4
Gana Anto. corek Odachowskiey i Ganówny	—
Radziszewskiey	1
Billewiczowey	—
Bobrowiczow	—
Po Exdywizyi szlach. Kryczyńskiego.	
Bargaliszki folwark w schedach.	
Kryczyńskiey Felicyanny , . . .	2
Kryczyńskiego Osmana	—
Michałowskiey Maryanny	4
Po Exdywizyi szlach. Supińskiego.	
Migule i folwarki w schedach.	
Bukatego Jana v. Marszałka . . .	28
Alexandrowicza Sędziego	10
Gałeckiego Sędziego	17
Wialbutta Strapczego . . . :	13

Possesye właścicieli.	Dusze
Byszyńskiey	—
Wolskiego czyli Sobolewskiego . .	2
Zydow Smorgońskich czyli Czechowicza.	12
Tronowicza czyli Iwaszkiewiczowey i Snadzskiey	22
Snadzskiego Michała	4
Po Exdywizyi szlach. Skirmonta.	
Borzdobohaciszek folwarku.	
Skirmontowey teraz Szatkowskiey scheda	—
Po Exdywizyi szlach. Voygta.	
Sielca folwarku schedy.	
Kryczyńskiego Rotmistrza	1
Malczewskiego	—
Łokuciewskiego Józefa Sędziego . .	—
Po Exdywizyi szach. Poźniaka	
Soł majątku schedy.	
Truskowskich	12
Kamińskiego czyli Jurewicza . . .	5
Rewieńskiego czyli Mińkowskiey .	17
Ongirskiego . . . . , .	1
Kościałkowskich	4
Zambrzyckiego Mikołaja	13
Wołczaskiego Michała	1
Kulwińskich nieletnich	4
Zyda Enocha Berkowicza	—
Narkiewicza Justyna	—
Vilgow po Brzostowskiey	—
Zyda Zawela Peysachowicza . . .	—
Zyda Symsona Abrahamowicza . .	—
Mackiewiczow Stefana i Michała .	—
Packiewicza Xawerego	—
Noreykow Józefa i Barbary . . .	—
Masłowskiego Józefa	—
Zydow Wileń. Percowiczow Klaczkow.	—
Zydów Dawida Szymelowicza i Zelmana Chaimowiczą czyli Pisarza Ziem. Wileń. Olszańskiego	—
Po Exdywiz. szlach. Piotra Zieńkowicza.	
Równo-pol majątek w schedach.	
Zieńkowicza Jana	12
Zieńkowiczowey Fortunaty . . .	38
Bielskiego Marcina	—
Krassowskich	—
Chądzyńskiego Sowiet. Strap. Gub. Wil.	19
Dederki Prez. byłego Depar. 1go Wileń.	—
Pohoskiego Andrzeja Sędz.	—
Kukielow	—
Packiewicza Jana Kapit. woysk Ross.	—
Kamińskich Bernar. i Zofii .	—
Chomińskich Ignacego i Ludowiki	—
Michniewicza Symona	—
Po Exdywizyi Marszałka i Prezesa Granicz. Czechowiczow.	
Fundum *Bohdanow* majątek dziedzica.	25
Kalickiego Reg. Kommissyi Edukac. .	—
Kaczanowskich Exaktor. Oszm. i brata jego	—
Buraka v. Buraczewskiego Antoniego.	—
Wołłka Prez. byłego Ziem. Oszmiań.	—

)1(

Possesye właścicieli.	Dusze	Possesye właścicieli.	Dusze
Herdman Katarzyny	—	Sadowskiego	—
Mosiibrodzkich	—	Osmolskiey	—
Rogińskiego Kazimierza	—	Majątki Snadzkiego Michała Sędziego byłego.	
Morykoniney Barbary	7	Narkowszczyzna	34
Moxiewicza	—	Łoyciowszczyzna	24
Podhoreckiey Teressy	—	Szumiliszki	15
Sadowskiego	—	Po Exdywizyi szlach. Jankowskich Podkom. i Sędziego.	
Nowosielskiego	2	*Polan*, *Suchodoł*, *Konwaliszek* i dal.	
Niekraszewicza Józefa	—	Michałowskiego Joachima	7
Korewow Ignacego i Wincentego	—	Zaleskiego Podkomorzego	6
XX. Karmelitow Grodzień.	2	Steckiewicza Maurycego	
Bażewiczow	—	Boguckiego	—
Możeyki Franciszka potomstwa	—	Jankowskiego Marcina	27
Łazowskiego Jana	—	Zabłockiego Donata	—
Woynowskiego Mateusza	—	Plechniewicza Macieja	8
Czaplińskich	—	Swirskiego Adolfa	4
Osmolskiey Scholastyki	—	Swięcickiey Eleonory	22
Rozwadowskiego Ludwika	—	Rokickiey Elżbiety	—
Po Exdywizyi teyże.		Paszkiewicza Józefa Rejenta	9
Hołoblewszczyzna.		Wilbika Jakóba	—
Tórczyńskiego Sędziego	—	Byszyńskiey Wiktoryi	—
Rutkowskiego Kazimierza Rejenta	—	Z nabycia majątku	
Hajewskiego Jana	8	*Kozłowszczyzna* Vietynghoffa	43
Morykoniney Barbary	9	Z Sekwetru.	
Korewow	21	*Kondraciszki* Rewkowskiego	33
Rogińskiego Andrzeja	—		
Zyda Hirszy Eljaszewicza	—		

Raymund Chodzko Z. P.
Sekretarz Antoni Czernicki.

---

2. W skutek postanowienia Kollegium Ewangielickiego Wileńskiego, pozostałe po zeyściu z tego świata WJXiędza Jana Jakuba Nikolai, Radcy Konsystorza Litew.-Ewangielickiego i Kaznodziei Zgromadzenia tegoż wyznania, rozmaite rzeczy jakoto: srebro, garderoba, sprzęty i t. p. efekta, stosownie do inwentarza sporządzonego, wyprzedane zostaną przez publiczną licytacyą w obecności Członków od wyż pomienionego Urzędu Kościelnego, wespół z Członkiem Policyi Miasta Wilna wyznaczonych. Jakowy akt odbędzie się w domu Kościelnym na Niemieckiey Ulicy pod Nrem 371, w dniu 16tym marca 1825 roku o godzinie 2 z południa.

(M. P.) Z poruczenia Kollegim Ewang. Wileń.
Sekretarz K. E. Karol Sztral.

Ze ninieyszą publikatę wolno drukować poświadczam Prezydent Kolleg. Ewang. Wil Karol Wagner.

---

2. Folwark Małoduciszki w gubernii Wileńskiey powiecie Brasławskim położony, nadany JW. Nesterowskiemu, Półkownikowi Gwardyi 1 brygady artyleryyskiey, na lat 12, wypuszcza się w arendę; życzący przeto wziąć pomieniony folwark w dzierżawę arendowną, zechcą dla układow w każdym czasie zgłosić się do JW. Jenerała Majora artyleryi Buszujewa 1, dowódcy arsenału Wileńskiego. Termin zaś do objęcia we władanie tego folwarku, zaczyna się od dnia 12 apryla terazn. roku.

---

2 Potrzebną jest osoba posiadająca dokładnie język Rossyyski i Polski pisząca wybornym angielskim charakterem i opatrzona dostatecznemi zdolności swoiey, obyczajow i urodzenia świadectwami. Jeśliby życzyła przyjąć obowiązek. zgłosić się ma do czytelni W: Moritza, gdzie dalszą powziąść może, o warunkach wiadomość.

---

3. Sąd Ziemski ptu Wileń. za przywołaniem do kontynuacyi sprawy konkursowey majątku W. Antoniego Pozniaka Rejenta, po wysłuchaniu wniesionych żądań, termin ostateczny rozprawy w d. 1 mca septembra teraźn. 1825 r. w Sądzie swoim przeznaczył, w jakowym terminie iżby strony do ninieyszego konkursu należeć mogące ze wszelką gotowością stawały i pretensye swoje porządkiem prawami przepisanym przed tymże Sądem objawiły sub amissione zastrzega, oczem przez trzykrotną awizacyą kogo należy zawiadamia. Roku 1825 mca marca 7 dnia.

Prezydent Michał Sawicki.

---

2. Podług rozrządzenia Ministeryum spraw wewnętrznych medycznego Departamentu, odbywać się będą targi na dostawę dwóletniey amunicyi dla 10ciu inwalidow Wileńskiey Skarbowey apteki; zatem wzywają się życzący wziąć na siebie dostawę oney, aby się jawili do tuteyszey Skarbowey Izby na terminy: 1szy 16, 2gi 18, a ostatni 20 teraź. marca dla targow i w celu umowy; gdzie i modele pomienioney amunicyi okazane będą. Dnia 15 marca 1825 roku. Sekretarz Jan Metelicyn.

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 33.

Wilno dnia 18 marca v. s. 1825 Roku.

Ukazy Rządzącego Senatu.

XIII. O zawieraniu jednakich kontraktów na posiadanie majątków arendownych.

Wedle Ukazu Jego Cesarskiey Mości, Rządzący Senat słuchali raportu P. Ministra Skarbu, przy którym przedstawując dwie kopie: 1) zapiski swojey, wniesioney do Kommitetu PP. Ministrów, o zawieraniu jednakich kontraktów na posiadanie majątków arendownych, i 2) zapadłego na wspomnioną zapiskę P. Ministra Skarbu postanowienia Komitetu PP. Ministrów, Naywyżey w dniu 25 przeszłego października potwierdzonego, donosi, że o należytem wypełnieniu tego postanowienia zalecono od tegoż P. Ministra Skarbu Izbom Skarbowym tych Guberniy, w których znaydują się majątki starościńskie i arendowne. W pomienionych zaś kopiach wyrażono co następuje: *naprzód* zapiski, wniesioney przez P. Ministra Skarbu do Komitetu PP. Ministrów pod d. 28 czerwca 1824 roku, że Skarbowe Izby Guberniy, leżących nad morzem Baltyckiém, Białoruskich i przyłączonych od Polski, przy oddawaniu różnym osobom majątków skarbowych, Naymiłościwiey nadanych w dzierżawę arendowną, postępują rozmaicie: w guberniach Białoruskich, Inflantskiey i Estońskiey zawierają kontrakta z dzierżawcami arendownymi: w pierwszych podług zaprowadzonych 1772 roku prawideł, a w ostatnich na osnowie Naywyżey potwierdzoney w 1765 roku formy kontraktu. W Kurlandyi, chociaż także wydany w 1786 roku przez byłego Xięcia formularz kontraktu, ale Izba Skarbowa przestaje na wzięciu od dzierżawców arendownych tak nazwanego *rewersału* czyli *podpiski* na to: iż w administracyi majątków, postępować będą ściśle podług formularza. Izby Skarbowe guberniy zachodnich niemają prawideł na zawieranie kontraktów z dzierżawcami arendownemi za Naymiłościwszem nadaniem; ale Izba Skarbowa Mińska zawiera kontrakta, podobne do tego, jaki jest ułożony dla oddania majątków z publiczney licytacyi, a inne opatrują dzierżawców arendownych tylko inwentarzami lustracyynemi: W Naywyżey potwierdzonych 17 lipca 1806 roku, prawidłach dla majątków skarbowych starościńskich, względem odstąpienia praw arendownych, w punkcie 2 postanowiono: wszystkim urzędnikom, w służbie Cesarskiey znaydującym się i posiadającym majątki w arendzie za przywilejem od 1775 roku, i za Naywyższemi Ukazami, jeśli oni nie są w stanie mieć rządcy (dysponenta) i odpowiadać za niego we wszystkiem, co w majątku zdarzyć się może, nadaje się wolność odstąpić całkiem swoje prawo komu innemu, (prócz żydów), za wiedzą Ministeryum Skarbu, które będzie obowiązane wyjednać na to Naywyższe zezwolenie, takowy nabywca prawa, po złożeniu w Izbie Skarbowey ewikcyi, na własnym albo poręcznika jego nieruchomym wolnym majątku, lub na summie, byleby tylko była odpowiednia przynaymniey dwóletniemu dochodowi, przez lustracyą wyliczonemu z majątku skarbowego, otrzyma konktrakt i inwentarz, i tym sposobem stanie się possesorem skarbowego majątku, sam za wszystko to, podług prawa odpowiadać obowiązanym. Na mocy czego w czasie odstąpenia komubądź praw arendownych, piszą się kontrakta i uzyskują się pieniądze za papier herbowy, podług ogólnego zbioru całey umówioney opłaty. Minister Skarbu, uważając za rzecz potrzebną, ustanowić powszechne i jednostayne prawidło, co do porządku oddawania majątków w dzierżawę arendowną, ze swojey strony podawał: 1) W czasie robienia rozporządzenia o wprowadzenie dzierżawców arendownych za Naymiłościwszem nadaniem we władanie majątków, postępować we wszystkich guberniach jednostaynie, obowiązując possesorów arendownych kontraktami, z tego względu, że wszedłszy we władanie majątku, powinni przyjąć na siebie administracyą jego nie inaczey, jak podług prawideł ustanowionych, naruszenie których, lub niezachowanie tego obowiązku, ciągnie za sobą utratę praw arendy. 2) Kontrakta te pisać na osnowie Ukazu 24 listopada 1821 roku, na papierze herbowym aktów wieczystych podług summy, przypadającego dla posiadacza dochodu, za cały czas possesyi arendowney, i zostawiwszy je w Izbach Skarbowych, wydawać dzierżawcom arendownym kopie tych kontraktów, także inwentarzów i opisania majątku na papierze herbowym wartości jednego rubla, na jakim odbywać kazano sprawy za prośbami w Izbach Skarbowych. 3) Po odstąpieniu przez dzierżawców arendownych prawa swojego komubądź innemu, nowego kontraktu w Izbie Skarbowey z possesorem albo nabywcą tego prawa nie zawierać, a razem z przyjęciem od niego prawney ewikcyi, wziąć tylko rewers na tymże kontrakcie, który zawarty został z dzierżawcą arendownym, że ściśle wypełni go, opatrując przy tem tego possesora kopiją kontraktu, inwentarza i opisania majątku na papierze herbowym rublowym. 4) Jeżeliby possesor arendowny nie wszedł we władanie majątku i nie zawarłszy w Izbie Skarbowey kontraktu, odstąpił swoje prawo innemu, w takiém zdarzeniu possesor albo nabywca prawa obowiązany już będzie zawrzeć w Izbie Skarbowey kontrakt na osnowie wyżey wspomnionych 1go i 2go punktów. 5) Podług tego prawidła postępować i w czasie dalszego odstąpienia praw arendownych na czas pozostający tak, iżby za każdem Naymiłościwszem nadaniem, zawierany był jednostaynie na cały czas kontrakt, z samym possesorem arendownym lub z pierwszym nabywcą prawa. 6) Tranzakta zaś na odstąpienie albo kontrakta, zawierane pomiędzy dzierżawcami arendownemi i possesorami albo nabywcami prawa, pisać na dawnieyszey osnowie, na papierze herbowym wieczystym, Ukazem 24 listopada 1821 roku na kontrakta ustanowionym; i 7) co się zaś tycze tych osób, które już weszły we władanie majątków za Naymiłościwszem nadaniem, albo za nabyciem praw arendownych, tedy otrzymane przez

nich na władanie od Izb Skarbowych na osnowie dawnieyszey akta, zostawić w swojey mocy. O czem Minister Skarbu przedstawiał na uwagę i potwierdzenie do Komitetu PP. Ministrów. *Powtóre*, że Komitet PP. Ministrów na posiedzeniu d. 3 przeszłego lipca po wysłuchaniu wyżey wspomnionego przedstawienia P. Minstra Skarbu, postanowił je utwierdzić, wyjednawszy na to Nayw y ż s z e zezwolenie. Na posiedzeniu dnia 25 października 1824 roku objawiono Komitetowi, iż Cesarz Jegomość na postanovienie Komitetu zezwala. Komitet postanowił: kommunikować o tem Ministrowi Skarbu dla wypełnienia przez wypis z protokułu. R o z k a z a l i: o wyżey pomienionem, N a y w y ż e y potwierdzonem postanowieniu Komitetu PP. Ministrów dla wiadomości i w potrzebnem zdarzeniu wypełnienia, uwiadomić przez Ukazy wszystkich PP. Ministrów, Naczelnikow Guberniy, Rządy Gubernialne, Woyskową Kancellaryą Woyska Dońskiego, również i dalsze mieysca Urzędowe, a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do Departamentow Sankt-Petersburskich i Moskiewskich Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 23 grudnia 1824 roku.
(Z Igo Departamentu.)

XIV. Względem stanowienia pisarzów włościańskich z włościan umiejących czytać i pisać swoiey włości i o niedopuszczeniu samowolnych z włościan poborów.

Rządzący Senat słuchali przełożenia P. Jenerała piechoty, Ministra Sprawiedliwości i Kawalera, Xięcia Dymitra Iwanowicza *Łobanowa Rostowskiego*, przy którem przesłał do Rządzącego Senatu, dla należytego wypełnienia w kopii wypis z protokułu Komitetu PP. Ministrów, 28 paździer. i 15 listopada 1824 r. *W pomienionym zaś wypisie między innemi wyrażono*: Jenerał artyleryi Hrabia *Arakczejew* z N a y w y ż s z e g o rozkazu wniosł do Komitetu Ministrów naypoddanieyszy raport Senatorów: Xięcia *Dołhorukowa* i *Durassowa*, wyznaczonych dla rewizyi gubernii Wiatskiey, którzy w przedstawionych punktach na N a y w y ż s z e rozpatrzenie między innemi podaią następujące środki: w 4) ażeby na czas przyszły naznaczały pisarzów włościańskich gromady, obierając do tego obowiązku z włościan umiejących czytać i pisać swojey włości. Prócz tego, ile dla zapewnienia pisarzom Włościańskim przyzwoitego poważenia od włościan, również i dla zachęcenia ich samych do dobrego prowadzenia się i gorliwości w wypełnieniu swych obowiązków, naznaczyć im pensyą po 400 rubli, z summy zbieraney na utrzymanie Rządów włościańskich, i nagradzać medalami za trzy dwólecia ciągłey nienaganney służby; w 6) A jak trwający po wsiach zwyczay robić dobrowolne składki, daie powod do poborów, przeciwnych prawu od skarbowych włościan; przeto ustanowić, ażeby prócz podatków Państwa i Ziemskich powinności, dostatecznych dla utrzymania wszystkiego, co prawem naznaczono, nie było dopuszczano po wsiach żadnych poborów, pod pozorem dobrowolnych składek, prócz ustanowionych rozchodów w naborze rekruckim. Postanowienia na wspomnione powinności, powinny bydź podawane na rozpatrzenie do Izby Skarbowey. Komitet, po rozpatrzeniu tego raportu, między innemi punktami sądził: w 7) O pisarzach włościanskich postanowić za prawidło, tak dla Gubernii Wiatskiey, jako i dla wszystkich innych Guberniy, ażeby ci stanowieni byli przez gromady z ludzi swojey włości umiejętnych pisma; a z ustronnych czyli wolnych pisarzy przyymować tylko wtedy, kiedy gromada nie znaydzie zpośród siebie nikogo sposobnego do tego obowiązku; ale przytem we wszystkich zdarzeniach, kiedy we włościach okażą się jakie nadużycia, a naybardziey nieprawne pobory i rozchody włościańskich pieniędzy (мірскихъ денегъ), pisarze włościańscy, chociażby oni i nie należeli do tych włości, powinni bydź oddawani do Sądu, i nie mogą bydź naznaczani nigdzie, ani do żadnych publicznych obowiązków, póki przez Sąd niezostaną usprawiedliwieni; w 9) Podane przez Senatorów rozporządzenie, ażeby prócz podatków Państwa i Ziemskich powinności, nie było dopuszczono po wsiach żadnych poborów, pod pozorem dobrowolnych składek, Komitet uznał wcale gruntownem; osądził zalecić wszędzie przez Ukazy Rządzącego Senatu, iżby prócz ustanowionych albo dozwolonych z rozwiązania wyższey Zwierzchności, nigdzie i pod żadnym pozorem, nie było dopuszczono samowolnych od włościan poborów, a dla doprowadzenia onych do skutku upraszał N a y w y ż s z e g o Jego Cesarskiey Mości zezwolenia. Na posiedzeniu dnia 15 listopada objawiono Komitetowi, że Cesarz Jegomość R o z k a z u i e: pisarzow włościanskich naznaczać wszędzie z włościan swoiey włości umiejących pismo, a kiedy gromada nie znaydzie zpośrod siebie nikogo sposobnego do tego obowiązku, wtedy z włościan umiejących pismo inney naybliższey włości; ustronnych zaś czyli pisarzów wolnych z ludzi innego stanu, nigdzie nie mieć. Wszystkie dalsze artykuły postanowienia Komitetu Ministrów Cesarz Jegomość N a y w y ż e y potwierdza. R o z k a z a l i: O powinnem wypełnieniu wyżey wyrażonych: N a y w y ż e y potwierdzonego postanowienia Komitetu PP. Ministrów, i N a y w y ż s z e g o Jego Cesarskiey Mości rozkazu, zalecić od Senatu przez Ukazy wszystkim Rządom Gubernialnym, Izbom Skarbowym i Cywilnym Gubernatorom, i również przez Ukazy uwiadomić PP. Ministrów, Wojennych Jenerał-Gubernatorów, Wojennych Gubernatorów zarządzających i sprawami Cywilnemi, Jenerał-Gubernatorów, Naczelników miast, mieysca Urzędowe i Woyskową Kancellaryą Woyska Dońskiego; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu, do tuteyszych i Moskiewskich Departamentow Rządzącego Senatu, przesłać uwiadomienia. Dnia 29 grudnia 1824 r.
(Z Igo Departamentu.)

---

2 Sąd Taxatorsko Exdywizorski na rozdział maiątków zeszłego Adama Gayla Prezydenta Konsystorskiego, w Gubernii Litt: Wileń: w Ptcie Upitt: położonych, na satysfakcyą jego Kredytorów i pretensorów do jego funduszu, Remmissą Ziem: Upit. 1808 7bra 17 ustanowiony. — po zaskutecznieniu akcessoryynych koleją prawną wyrokach. na dniu 15 idącego miesiąca i roku przez rezolucyą uczynił postanowienie, na dniu 20 przyszłego miesiąca julii do rozrządzenia téy Exdywizyi oczewiście, w jakowym terminie że do maiątku Lubian w Powiecie Upitt: położonego, Sąd taxatorsko Exdywizorski zjedzie, z stawaiącemi wyrok ostateczny zadeterminować, na niestawaiących amissyą zapisze, przez awizacyą w Kuryerze Litewskim i w Gazecie Nitawskiéy po trzykroć umieścić się powinną — wszystkich wpływaiących do téy Exdywizyi obwieszcza.

Regent Ziem: i Grod. Ptu Upit i Exd:
Szymon Rymkiewicz.

2 Excerpt Oświadczenia z Protokułu potocznego Sądu Gł. Litt: Wileń: 2go Departamentu, w dacie niżéy wyrażonéy zapisanego, pod pieczęcią tegoż Sądu Stronie wydan.

Roku tysiąc osmset pietnastego junii dwódziestego szóstego dnia. Na Sądzie Głównym Litewsko Wilenskim 2go Departamentu, Stawaiąc obecnie Adwokat tegoż Sądu Drozdowski, Oświadczenie poniższe zaniósł, i one do wpisania w Protokuł podał; jakowe tak się wyraża: Oświadczenie imieniem W. JPani Anieli Szadurskiey byłéy Sędziny Ziemskiéy Wileńskiéy, z następnego czyni się zdarzenia i oto: Skutkiem testamentu zeszłego ś. p. Władysława Szadurskiego byłego Sędziego Ziemskiego Wileńskiego, męża oświadczaiącey, w roku 1811 marca 17 datowanego, a roku 1812 januarii 20 dnia po zaszłey w dniu 19 tegoż miesiąca śmierci, w aktach Ziem: Wileń: jawionego, będąc Oświadczaiąca całego po nim pozostałego maiątku, tak Haszkuniszek z Folwarkami w Powiecie Wileń: położonych, jako też domu w mieście Wilnie za bramą Zamkową znayduiącego, się dożywotnią Possessorką, i też possessyą ciągle aż dotąd exekwuiąc, gdy od niektorych Kredytorów zeszłego Pasierzba swego Jozefa Szadurskiego została zapozwaną do różnych subselliów, pomimo wzmieniony testament spokoyną dożywotnią ogólnego majątku possessyą zapewniaiący, pomimo tę pewnosć w tymże testamencie pomieszczoną, że pozaciągane przez syna długi, maiątku oycowskiego stosownie do myśli praw dotykać nie mogą, zwłaszcza w tenczas kiedy zeszły Władysław Szudarski przez zaniesiony w roku 1808 marca 5 dnia w Sądzie Ziemskim Wilen: za życia swego na syna Józefa manifest, ogólną onego w zaciąganiu długów czynność obmanifestował; pomimo nakoniec za życia jeszcze Józefa Szudarskiego przez niego samego zaniesiony w aktach Grodzkich Wileńskich process, nastaniu wszelkich swych długów jako podstępnie wymożonych, nad wartość danych pieniędzy w Obligach i Kartach w dziesięcioro prawie pomnożonych zapowiadaiący; pomimo zatym tyle sollennosciów, z jedney strony gwarantuiąnych spokoyną dożywotnią possessyą, gdyby nawet zeszłego Józefa Szadurskiego długi i nayrealnieysze być miały, a drugiey zaś strony inwalidacyą onych przez oyca i syna probuiących, gdy Oświadczaiąca od niektórych Kredytorów zeszłego Józefa Szadurskiego usiłuiących mimo to wszystko zyskać satysfakcyą na maiątku jéy dożywociu uległym, a w żadnym względzie nie podpadaiącym pod ewikcyą za długi obce, została zapozwaną nieodbitą przeto widzi potrzebę przez ninieysze w aktach Sądu Głównego Wileń: zaniesione Oświadczenie, obok de data et actu pomienionego w górze testamentu WW. JPP. Kredytorów zeszłego Józefa Szadurskiego zawiadomić, aby odtąd siebie i Oświadczaiącą od niepotrzebnych wydatków prawnych ochraniaiąc, zaprzestali prozekucyi bez rzeczy, zwłaszcza w tenczas kiedy pomimo niezmienną ich pretensyi naturę na przyszłość, żadnego swych zamiarów skutku przez ciąg trwaiącey dożywotniéy nad maiątkami zeszłego męża Oswiadczaiącey possessyi, osiągnąć nie będą wstanie, gdyby zaś pomimo takowe ostrzeżenie zdało się którenukolwiek Kredytorowi zeszłego Józefa Szadurskiego bezwinnie Oświadczaiącą pociągać do Sądu, że kar za prozekucyą bez rzeczy i kosztow prawnych poszukiwać na takim nie zaniedba; niniéyszym Oświadczeniem zapowiada. — U tego oświadczenia podpis następny: Jan Łopata Regent Granicżny Wileń: Plenipotent. Józef Podbereski Assessor. Regent Ignacy Choroszewski.

2 Excerpt z Protokułu Potocznego Ziem: Ptu Słuckiego — Oświadczenie wespół z lokatą w dacie niżéy wyrażonéy uczynionego, w téyże saméy dacie pod pieczęcią urzędową Ziemską Powiatu Słuckiego, za opłatą poszlin Monarszych jest wydan.

Roku tysiąc osmset pietnastego miesiąca maja dwódziestego czwartego dnia. Przed aktami Jego Imperatorskiéy Mości Ziemskiemi Powiatu Słuckiego, w imieniu JW. Jana Bykowskiego Marszałka Wielizskiego, następne czyni się Oświadczenie: iż Załcy Delator, jako Sukcessor po Bracie rodzonym ś. p. Mikołaiu Bykowskim, Biskupie Troadyyskim, znalazszy w archiwum tego Brata obce papiery do interessów Załcego nie stosuiące się, lecz do testamentu zeszłego ś. p. Teodozego Rostockiego Metropolity reguluiące się, a służące jego Sukcessorom, i gdy się zupełnie z tych papierów Załuiący przekonywa i obiaśnia, że ważnieysze wzięte zostały przez JW. Jozafata Bułhaka Biskupa Brzeskiego (jak o tém jego rewers świadczy) więc u niego ruchomość i cały maiątek zeszłego Metropolity Rostockiego (jako exekwuiącego testament tegoż Metropolity) pod zawiadywaniem zostawać musi, poniewaź i pieniądze przez tegoż JW. Bułhaka Biskupa po śmierci zeszłego Metropolity wzięte zostały, (jak przekonywaią jego rewersa wydane Bratu Załgo zeszłemu ś. p. Bykowskiemu Biskupowi) Załuiący zaś nie maiąc żadnego obowiązku ani prawa strzeżenia wzmienionych papierów i Obligów jako do interessów Załgo nie tyczących się, w pięciu Fascykułach pod regestrami sprawionemi znayduiących się, dla bezpieczeństwa onych, a Załgo spokoyności, w Kancellaryi Ziemskiey Powiatowey Słuckiey dla wzięcia prawym Sukcessorom zeszłego Metropolity, Exekutorowi testamentu lub komu należeć będzie, lokuie, i na one podpisania barwianego regestru doprasza się. Zostawuiąc sobie salwę poszukiwania należności o expensa różne przez zeszłego Brata Załłgo w rzeczy Rostockich łożone; a jeżliby cokolwiek jeszcze (przebieraiąc papiery w Sukcessyi Załłcemu dostałe) de interessu Rostockich służące wynalazł, ulokować w Kancellaryi dla oddania komu należeć będzie deklaruie, i w tém celu niniéysze Oświadczenie czyni, które jako proszony podpisuię — Zenon Gothard Duchnowski Regent Ziem: Pttu Słuckiego. — Zgodno z protokułem — Ignacy Barancewicz Regent

2. Excerpt Oswiadczenie z Protokułu Potocznego Ziem: Ptu Wileń: w dacie niżey wyrażającey zapisanego i teyże daty pod pieczęcią Urzędową Ziemsk: Ptu Wileń. jest wydan.

Roku tysiąc ośmset piętnastego mca Junii dwódziestego ósmego dnia. Przed Aktami Ziem: Powiatu
Wileńskiego stawaiąc osobiście W. JP. Jan Kurnatow-
ski b. Ziemsk: Smoleński Regent Oswiadczenie niżey
w treści wyrażające się w pisać do Protokułu podał,
które jest w następnych wyrazach: Oświadczenie w
mieniu JWW. Hrabiow Grabowskich, Ożarowskich
Ottenhauzow, Grużewskich, Rayskich, Cedrowskich,
Wołkow i dalszych czyni się w następnéy rzeczy —
Gdy JW. Łaniewski Wołk jako Jeneralnych Interes-
sów Jednoty Ewangelickiéy Aktor, polecone mając za
stempstwo czyli Reprezentacyą od teyże Jednoty In-
strumentem sobie wydanym na mocy Praw; dział
w Imieniu tego towarzystwa tyle obligowany, co m
wi Prawo za funduszami szczególnie Towarzystwu temu
służącemi, mianowicie Kon: tysiąc siedmset sześćdziesiąt
ósmego Roku Traktatowe i Gwarancyina, bez tłumacze-
nia i nadużycia w Interessach Prawnych — Dostrze-
gając zanoszący z dzieła weszłego w Rząd Gubernski
Litt: Wileński, że JW. Aktor Jednoty sam z siebie
przez umocowanych Plenipotentow intentujących p
różnych Subselliach Sprawy, zawsze cywilnym porząd
kiem rozprawował się; dziś nową barwę na Towarzy
stwo w kłada, primo loco podając objawienie Grodo
Trockiemu że sprawy z tym Towarzystwem iść p
winne Sledztwiennym porządkiem — Secundo po
padłym Dekrecie tegoż Sądu Grodzkiego
niestannym z instancyi JPP. Jana i Johanny z Soł
szewiczów Kurnatowskich z pretensyi Summown
z tąż Jednotą gdy skutki tegoż Dekretu Exekwow
ły się na folwarku Kopciszkach w Trockim Powie
położonego, przez władzę wykonawczą Extenuac
przeznaczającego, Plenipotent Wźny Jan Budrew
stosując się do Planty swego Mecenasa, Ced
położoną przy Tradycyi zapowiedział, iż tako
Folwark iest w Rządzie Duchownych przeto Tra
waryym bydź nie może, co gdy Assesora wstrzym
że czynność swoją zawiesił i odniósł się do Sądu I
szego Ziemsk: Ptu Trockiego, a Sąd ten w kolei
Rządu Guberńskiego Litewsk: Wileńskiego — Ta
czynność Plenipotentów Jednoty Ewangelickiey oz
daje jakoby Submissyi, pod hasło poddając te dob
Duchowne, które nigdy w rządzie onych nie był
Z takowych pobudek w Imieniu wyrażonych
ow czyni się zastrzeżenie: iż jeżeli przodkowie
i Sami tę ofiarę dopełnili, nigdy jednak celu te
nie mieli, aby Interresowania się do poczyni
funduszow i legacyow zrzekli się (jak w wyzn
innych przez zaprzysiężenie to się widzi) lecz
szem jako Kollatorowie z pod Opieki swojey
puszczają, i jus Patronatus nad funduszami tak
rozciągają dotąd — Gdyby zatém w Processie
niętym przez Aktora Jenéralnych Interessów
ty z różnemi Obywatelami, nieprejudikows
Przodków i samych w stanowieniu i pod ogół
wnych majątków na krzywdę ich nie uległo,
gając nie wolną tentacyą o posiągnienie w mat
opinii, naysolenniéy oswiadczają się i te oswi
w Kancellaryi Ziem: Ptu Wileń: do zapisania
tokuł podając, jako zanoszący podpisuję się: R
siąc ośmset piętnastego mca Junii dwódziest
go dnia. U tego oswiadczenia podpis w
W. Kurnatowski, b. Ziem: Smoleń: Regent
z Protokułem Adam Dauksza Z. P. W.

1. Niżey wyrażony, za Dokumentami je
rownym od Matki mojey W. JP. Zuzanny
ozowey Sekr: b. Dworu Pollgo pod dniem
gim wlewkowym od W. JP. Stanisława St

Sędziego Granicznego Rossień: pod d. 24 msca Junii 1813 Roku na moję osobę wydanemi, jestem Aktorem summy Dekretem Exdywizorskim Dóbr W. JP. Józefa Nagurskiego b. Prezydenta Ziem. Szawel., w Ru 1814 8bra 14 zapadłym sądzonéy; w illości czer: złł. 285 i złł: Poll: 16,889 gr: 28 szel: 2, i wydzieloną z tychże Dóbr Schedę; jako to: Wieś nazwaną Kienrayce w Pcie Szawel. sytuowaną, mającą w ogóle dymow 7 gruntowych z Karczmą, z Poddanemi i mieszkańcami, oraz z gruntami, lasami i łąkami przy teyże Wsi dodanemi do wybierania siódmego procentu, mam w aktualney möjey Possessyi. Jakową summę, niemniey i za niedobór procentów należność wespół z całą Schedą uczyniłem zamiar cedować, ktoby zatym życzył nabyć raczy zgłosić się do mnie Aktora w mieście Guberńskim Wilnie, w własnym domie na ulicy Zamkowey pod Nr. 100 sytuowanym. Ru 1815 msca Julii 2 dniu. Antoni Lachowicz.

2 Roku 1815 mca junii 24 dnia w nocy, uciekł z Słonima od Obywatela chłopiec wzrostu od średniego trochę wyższy, włosów cale czarnych strzyżonych od lat 18 do 20 mający, w półfraku i pantaleonach sukna granatowego, wziął z sobą płaszcz także granatowy dobry, kożuch moskiewski, chustki białe cienkie kartunowe i inne rzeczy. Nogi ma w kolanach krzywe, a osobliwie prawéy nogi stopa znacznie schylona w bok prawéy. Należy on do skasek włościańskich folwarku ...udnia w Powiecie Słonimskim będącego. Ktoby jego postrzegł niech raczy zatrzymać i da uwiadomienie do Policyi Słonimskiey.

3 Dekretem Magistratu Wileńskiego dnia 14 bieżącego miesiąca po Proźbie Maryanny Kozłowskiéy w assystencyi Opiekuna jey, i Syna Dominika Kozłowskiego, ...stałym; będąc delegowanym do wyprzedania domu ...ewnianego w Wilnie na Antokolu pod Nr. 1366, leżącego; zapraszam życzących nabyć ony, aby raczyli stawać na mieysce położenia jego, do licytacyi, w terminach: *pierwszym* Dnia 6. *2gim* Dnia 9. i *trzecim* dnia 12 Julii roku teraźnieyszego. Dat w Wilnie dnia 22 Junii 1815 roku. Jakub Hahn. R. M. G. W.

3 *W Xięgarni Uniwersytetu znayduią się następuiące nowe dzieła:*

Observations sur une dissertation présentée au concours pour la chaire d' eloquense de l' Université Imperiale de Vilna. Redigées et publiées par G. E. *Groddeck*. Vilna 1815. in 8vo. kop. 25

Introductio in Anatomen comparatam. Oratio academica, quam, ad inaugurandas in Caes. Univers. Vilnensi comparatæ anatomes scholas, ...no ante kal. novembr. 1814 habuit L. H. *Bojanus* Med. et Chir. Doct. Vilnæ 1815 in 8vo k. 35

De l' influeme de la revolution françoise sur ... objets relatifs á la medeciné pratique. Discours prononcé à la seance publique de l' Université Imperiale de Vilna le 15 septembre 1814. ... J. *Frank* Cons. de Collège, Professeur de médecine pratique et de Clinique á la susdite Université. Vilna 8vo kop 25.

O Towarzystwach bibliynych i ustanowieniu ...oż w St. Petersburgu, 8vo w Wilnie 1813 ...45.

Sąd Główny Litewsko Wileński 1 Departa..., skutkiem rezolucyi swojey zawiadamia Kre...w, zeszłego Ziemskiego Wileńskiego Sądu ...a Ignacego Kończy, iż w dziele za Ukazem Rządzącego Senatu z byłemi Urzędnikami Sądu Ziemskiego o przebór kop w sprawie konkursowey rzeczonego Kończy, obwinionemi, ...em tego Departamentu w roku 1814 msca ... dnia zapadłym, została sądzona na rzecz ...rów tegoż Kończy, summa 13,191 rubel i ...ejek assygnacyami. Którzy to Kredytorowie ...brzmienia tego Dekretu, powinni złożyć ... Departamencie na przynależne sobie pie...od onego Kończy, dowody prawne od daty ...ey publikaty w ciągu sześciu miesięcy, pod ...retensyi. Dnia 26 msca junij roku 1815. ...t Głównego Sądu i Kawaler A. Lawdański. Kazimierz Nowicki.

2 Dnia 15 aprila roku idącego. Służące na imie Stanisława i Marcina Obrodzkich Dokumenta Obligacyine oraz inskrypcye i różne listy z adressem, Obrodzkiemu, pospołu przypadkowie zgubione zostały. Od kogo zaś one były tymże Obrodzkim wydane i pisane, Właściciele Obrodzcy przez szacunek Osób wymieniać nie chcą. Lecz oprócz uczynioney w mieyscu należnym formalności, celem wynalezienia i odzyskania takowych zgubionych Dokumentów, przez ninieysze ogłoszenie upraszaią każdego w szczególności, w czyimby ręku ta zguba naydowała się, o złożenie oney w Wileńskiey Redakcyi, lub jeśliby komu wiadomo było o nalezieniu przez kogo, o uwiadomienie teyże Redakcyi, a tam odpowiednia nadgroda za to dopełniona zostanie.

3. Niżey podpisany, w roku 1804 w Hrabstwie Dryswiat. do Dziedzictwa JW. Starosty Łopacińskiego, należnym, schedę z Dekretu Exdywizorskiego w Szarkowszczyznie ferowanego, w nomenklaturach Maczany, Swytniki i Klikalnicę W. Annie Przyborzańce Czeszn. Rzeczyck. na wieczność przysądzoną, w rzeczonym roku dziedzictwem nabył, położenie mającą w Gubernii Wileń. Powiecie Brasł. Parafii Dryświat. i w porządku ewikcyi kilkanaście tysięcy złch w ręku swoim niżey podpisany utrzymał, a te lubo Dekretem Exdywizorskim Ziem. Brasł. Kredytorom zeszłego Hermenegildy Przybory Oyca rzeczoney Przyborzanki rozdzielone zostały, i przez appellacyą w Departamencie 2 Wileń. rzecz finalnie nieukończona, z powodu doszłey wiadomości o zaszłey śmierci Jurysdatorki niżey podpisanego, zniewolony uczynić tę awizacyą w Kuryerze Lit., donosząc Sukcessorom zeszłey Anny Przyborzanki, aby raczyli do Szczytnik w Powiat Brasł. kędy mam pomieszkanie przybyć, i ukończyć: tak o summę na Obligu będącą, jak równie o skutki Dekretu Exdywizorskiego Ziem. Brasł. i w kolei uczynić oblikwidacyą z pretensyów niżey podpisanego. 1815 junij 21 dnia w Szczytnikach. Jan Łowcyko Sędzia Ziem. były Brasł.

3 Po dopełnieniu przez Naywyższą Edukacyyną *Zwierzchność* przepisanych Ustaw, Zona moja otrzymała pozwolenie utrzymywania pensyi Damskiey w mieście Kieydanach, w Powiecie Rosieńskim. Podawać się będą: Nauka chrześciańska i moralna, Historya, Jeografia i Arytmetyka; Język rossyyski i niemiecki, styl polski, formowanie charakterów, rysunki i robotki damskie. Dla doskonalenia się w muzyce wszelka iest w mieście tutéyszém łatwość. Przyymuią się na takową pensyą Pensionerki, i Pół-Pensionerki. Pierwsze, prócz nauk wyżéy wzmienionych, mieć będą stół, stancyą i posługę należytą w domu naszym: drugie zwiedzać tylko będą podawaiące się Lekcye, ulokowanie zaś onych zawisło od woli Rodziców. Czas otworzenia pensyi przeznacza się na dzień 1go września 1815 roku. Ktoby więc z Rodziców zaufaniém swém nas zaszczycić, i dzieci swoie nam na Edukacyą poruczyć raczył; zechce się wcześniey, dla bliższéy umowy do podpisanego zgłosić. — Kieydany roku 1815 dnia 12 czerwca v. s.

Grzegorz Mowczanowicz Nauczyciel Szkoły Powiatowey Kieydańskiéy.

3. Dom w mieście Wilnie za Ostrą bramą pod Nr. 1288 i 1290 leżący z placem do niego należnym, JJPP. Frydrych i Fryderyka Frohlandowie, d. 21 bieżącego msca prawem wieczysto przedażnym W. JPani Alexandrze z Dąbrowskich Mininéy Koll: Asses., w Possesyę podali — O czém za zezwoleniem obu stron daje się wiedzieć Publiczności z tém: aby, jeżeli kto ma jakową pretensyą do Aktorstwa tego Domu lub wybawców, niezaniedbywał pospieszyć po odebranie swey należności. Dat dnia 26 Junii 1815 roku.

Jakób Kaciukiewicz.